

ET Bendrosios vandens politikos direktyvos igyvendinimas Lietuvoje

Simonas Valatka

Vandens klubas

Bendroji vandens politikos direktyva

Tikslas:

Iki 2015 metų
pasiekti gerą
požeminio ir
paviršinio
vandens būklę

Apibrėžimai:

“Upės baseinas“ – teritorija, nuo kurios visas paviršinis nuotėkis patenka į jūrą per vienos upės žiotis.

“Upių baseinų rajonas“ (UBR) - pagrindinis vandens išteklių valdymo vienetas. Ji sudaro vienas ar keli upių baseinai, atitinkami požeminio vandens telkiniai ir priekrančių vandenys.

“Atsakinga institucija” – institucija atsakinga už UBR administravimą.

“Vandens telkinys” - aiškiai apibrėžtas ir reikšmingas paviršinio ar požeminio vandens elementas.

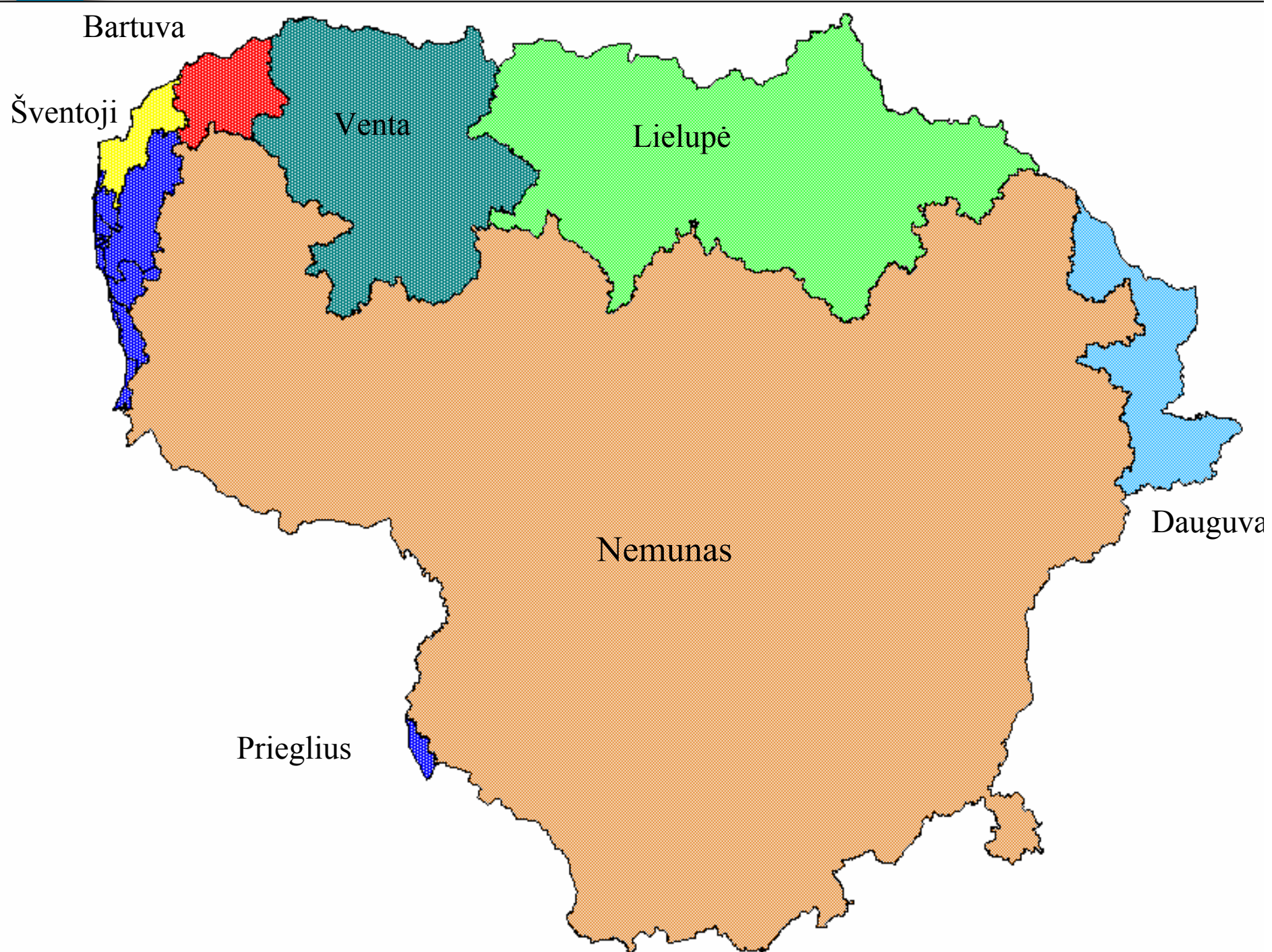

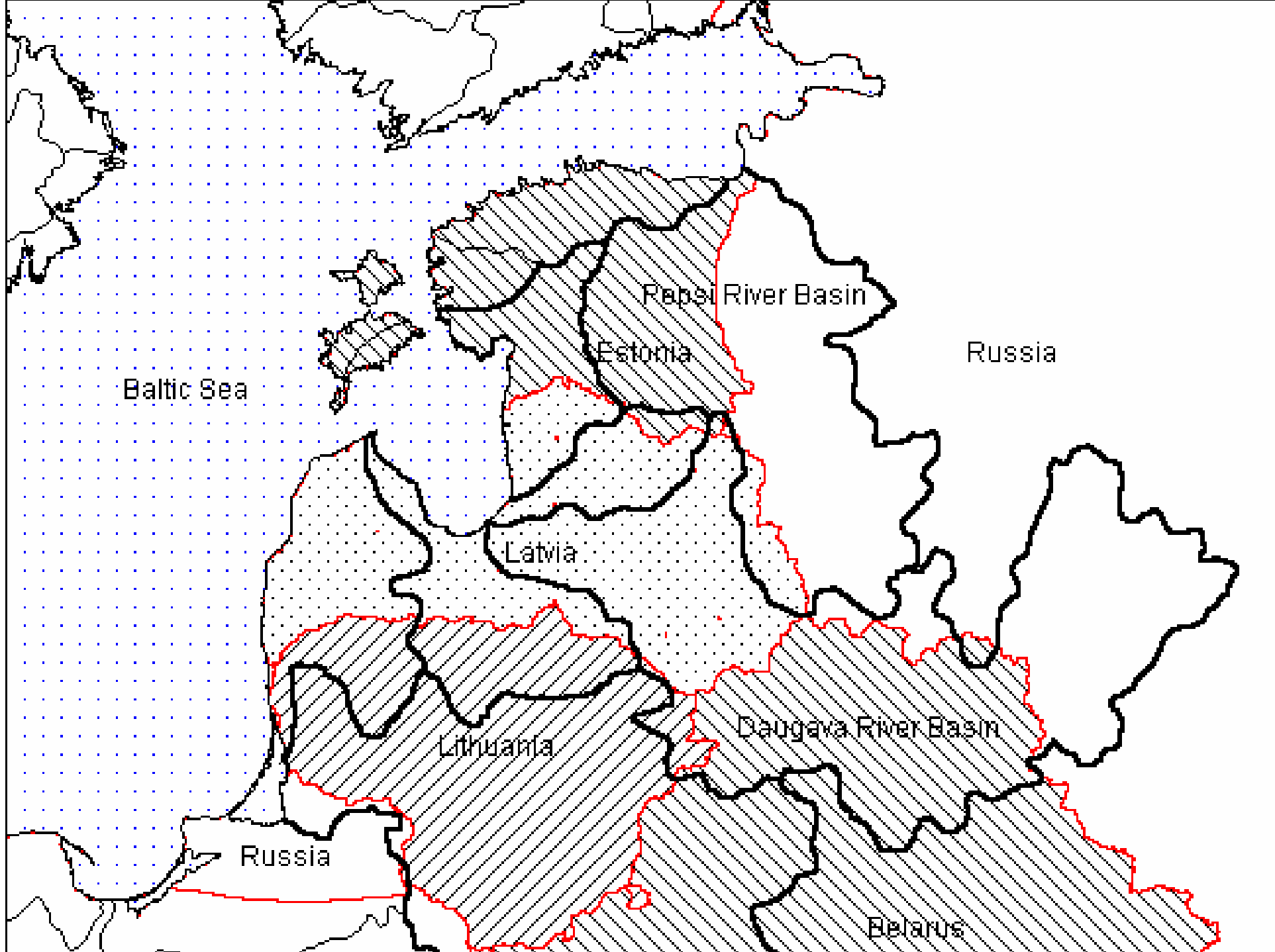
Dar keletas apibrėžimų:

“Vandens telkinys, kuriam kyla grėsmė” – tai vandens telkinys, kuriame dėl žmogaus poveikio gali nepavykti pasiekti geros būklės.

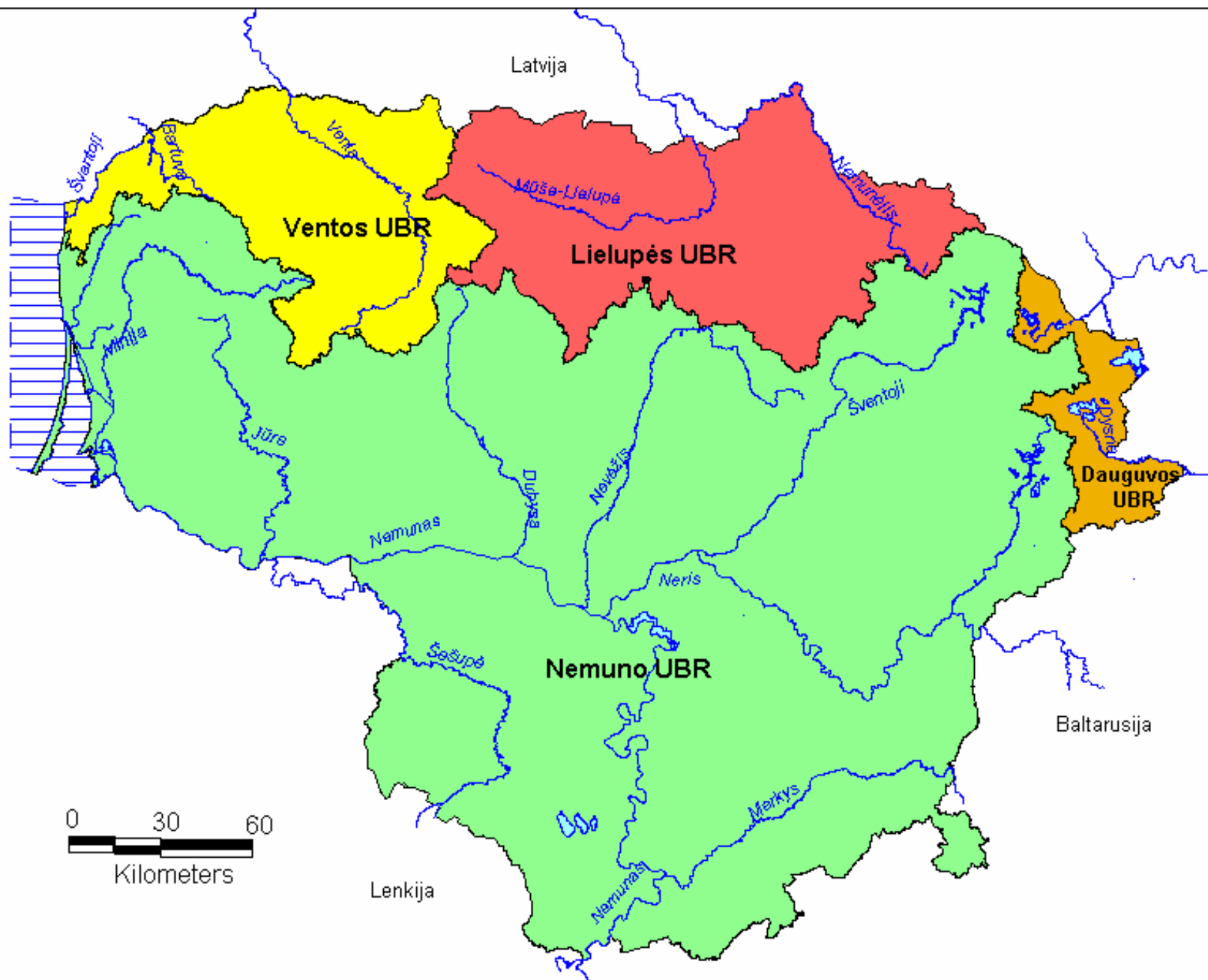
“Tikslas” nurodo būsimą vandens telkinio būklę (pvz. gera būklė, arba smarkiai pakeistas vandens telkinys).

“priemonių programa” - veiksmai, kurių reikia imtis, kad vandens telkiniuose būtų pasiekti atitinkami tikslai.

Upių baseinų rajonai

BVPD įgyvendinimo seka:

Trys fazės:

I. Teisės normų perkėlimas, iki 2003 pabaigos

II. Upių baseinų būklės apibūdinimas, iki 2004 pabaigos

III. Upių baseinų valdymo planai, iki 2009 pabaigos

BVPD įgyvendinimo aspektai:

Pirmoji vandens sektoriaus direktyva, kurią Lietuva įgyvendina tuo pačiu metu, kaip ir kitos ES šalys

Labai ambicingi direktyvos tikslai, didelė apimtis ir komplikotas tekstas:

- direktyvos įgyvendinimo strategija (CIS)
- rekomendacijos (12 + 9)

Direktyvos įgyvendinimas – iteratyvus procesas, ciklas kartojamas kas 6 metai. Pirmasis vertinimas (2004m) atliekamas remiantis esamais duomenimis.

Teisės normų perkėlimas

AM pagalbą teikė Danijos AAA finansuojamas projektas

- Nauja Vandens įstatymo redakcija
- Poįstatyminiai aktai

Normatyvinių dokumentų projektai

- dėl upių baseinų rajonų paskyrimo ir administravimo
- dėl UBR valdymo planų ir programų
- dėl saugomų plotų, esančių UBR, sąrašo
- dėl UBR būklės apibūdinimo
- dėl aplinkosauginių tikslų ir vandenių būklės klasifikavimo kriterijų
- dėl UBR koordinavimo tarybų
- dėl vandens telkinių monitoringo
- dėl informacijos rinkimo ir ataskaitų Europos komisijai
- dėl visuomenės dalyvavimo

BVPD įgyvendinimo logika, paviršiniai vandenys

1. Parengti paviršinių vandenų tipologiją

2. Vandenis susikirstyti į vandens telkinius

3. Kiekvienam vandenų tipui nustatyti etalonines sąlygas

4. Geros būklės apibrėžimas, žmogaus veikos poveikio įvertinimas

5. Nustatyti vandens telkinius, kurie nėra geros būklės ar kyla grėsmė

6. Nustatyti aplinkosauginius tikslus

7. Parengti priemonių programą

8. Įgyvendinti priemonių programą

9. Įvertinti, ar pasiekti tikslai

Upių baseinų būklės apibūdinimas

AM ir AAA pagalbą teikia Danijos AAA finansuojamas projektas

Tikslas – padėti aplinkos ministerijai atlikti BVPD užduotis, nustatytas 2000 – 2006 metams:

- **UBR būklės apibūdinimas (BVPD II priedas)**
- **monitoringo programos parengimas (BVPD V priedas)**
- **ekonominė vandens naudojimo analizė (BVPD III priedas)**

Atlikti darbai

Ekonominė vandens naudojimo analizė

Požeminio vandens būklės apibūdinimas:

- požeminio vandens būklės apibūdinimas
- žmogaus veiklos poveikio įvertinimas

Paviršinių vandens telkinių tipologija

Upių tipologija pagal baseino dydį:

- $< 100 \text{ km}^2$
- $100 - 1,000 \text{ km}^2$
- $1,000 - 10,000 \text{ km}^2$
- $> 10,000 \text{ km}^2$

Ežerų tipologija pagal paviršiaus plotą:

- $0,5 - 5,0 \text{ km}^2$
- $> 5,0 \text{ km}^2$

Vykdomi darbai

Vandens telkinių būklės monitoringo programa:

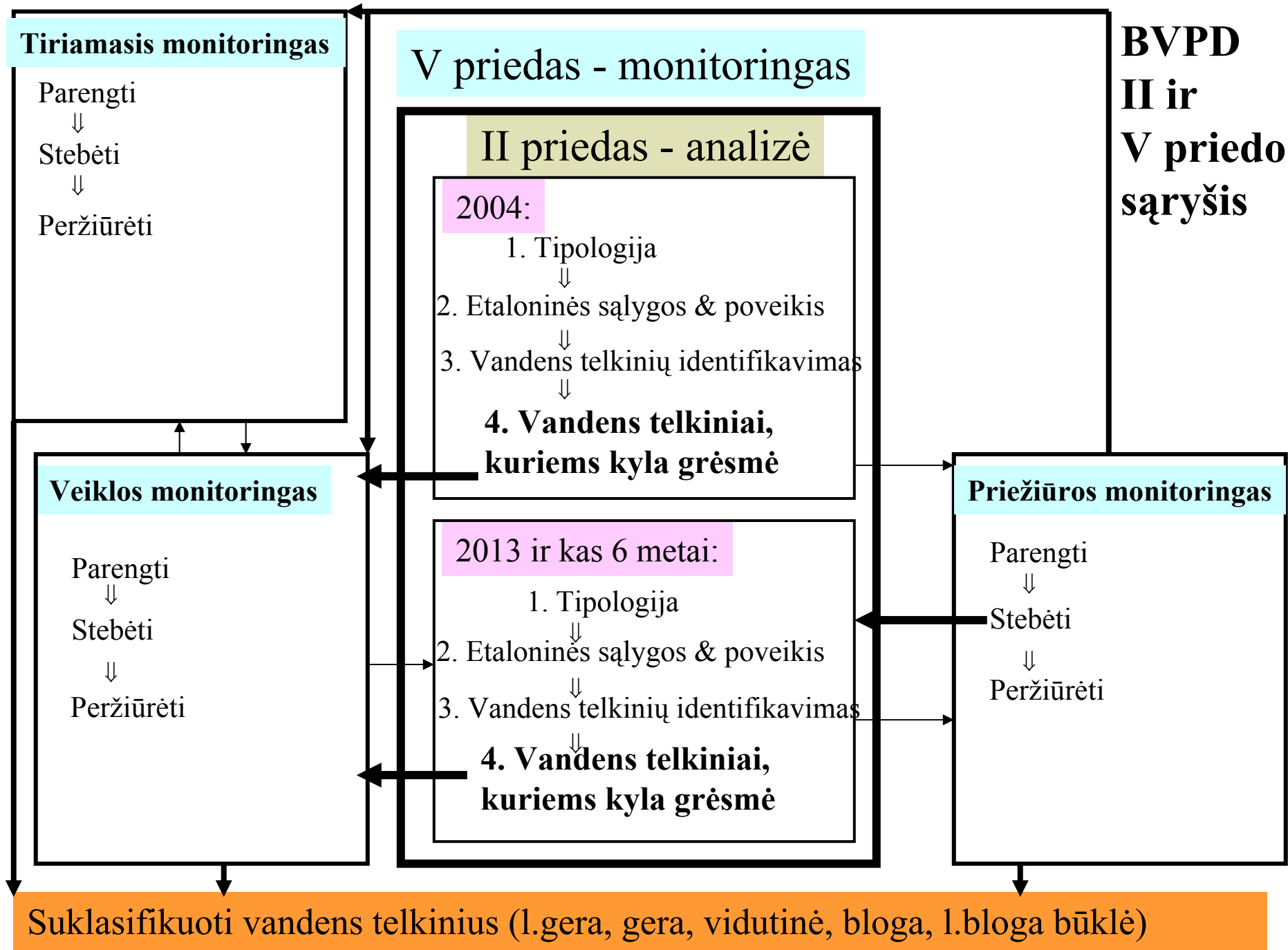
- **Priežiūros monitoringas**
- **Veiklos monitoringas**
- **Tiriamasis monitoringas**

Paviršinio vandens būklės apibūdinimas:

- **žmogaus veiklos įtakos ir poveikio įvertinimas**
- **vandens telkinių nustatymas**
  - **smarkiai pakeisti ir dirbtiniai vandens telkiniai**
  - **vandens telkiniai, kuriems kyla grėsmė**

Visuomenės informavimo ir dalyvavimo priemonės

Vandens išteklių valdymo informacinė sistema

Tiriamasis monitoringas

Parengti
 ↓
 Stebėti
 ↓
 Peržiūrėti

V priedas - monitoringas

II priedas - analizė

2004:
 1. Tipologija
 ↓
 2. Etaloninės sąlygos & poveikis
 ↓
 3. Vandens telkinių identifikavimas
 ↓
4. Vandens telkiniai, kuriems kyla grėsmė

2013 ir kas 6 metai:
 1. Tipologija
 ↓
 2. Etaloninės sąlygos & poveikis
 ↓
 3. Vandens telkinių identifikavimas
 ↓
4. Vandens telkiniai, kuriems kyla grėsmė

**BVPD
 II ir
 V priedo
 sąryšis**

Veiklos monitoringas

Parengti
 ↓
 Stebėti
 ↓
 Peržiūrėti

Priežiūros monitoringas

Parengti
 ↓
 Stebėti
 ↓
 Peržiūrėti

Suklasifikuoti vandens telkinius (1.gera, gera, vidutinė, bloga, 1.bloga būklė)